

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS

Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel/fax: +382.20.266.326; 266 327; +382.69.446. 094
mans@t-com.me, www.mans.co.me

Regionalni centri

Bar - Rista Lekića D11/II, 030.317.380 | Herceg Novi - Prve bokeške brigade 11, 031.346.080

KOMENTARI NA NACRT DPP VIŠENAMJENSKE AKUMULACIJE NA KOMARNICI

1. PLAN NIJE OBJAVLJEN U CJELINI I TRANSPARENTNO

Odluka o izradi ovog planskog dokumenta predviđa izradu detaljnih razrada, u fazi nacрта i konačnog predloga plana.

S obzirom da grafički dio detaljne razrade (turističko naselje, zaštitni nasip, lokacija gradilišta, lokacija trafostanice) nije objavljen sa ostalim priložima na internetskoj stranici resornog Ministarstva, može se zaključiti da ovaj dokument nije objavljen u cjelosti, kao što bi po Zakonu trebalo da bude.

2. PLAN NE DEFINIŠE EKSPLOATACIJU PRIRODNIH RESURSA I INTEGRALNI RAZVOJ PODRUČJA

Intenziviranje korišćenja prostora i uvođenje nove infrastrukture treba da prate scenariji razvoja poljoprivrede i eksploatacije prirodnih, prije svega drvnih i mineralnih resursa. Međutim, plan se vrlo površno odnosi prema korišćenju ovih resursa - iako su u poglavlju 2.11. *Mineralni resursi* nabrojane lokacije potencijalnih nalazišta, nijesu dati uslovi pod kojima bi se ovi resursi mogli eksploatirati. Takođe, dio površine zahvata je definisan kao "privredne šume", ali nije definisana saobraćajna infrastruktura kojom bi se ovim resursima pristupilo. Jedine smjernice za eksploataciju mineralnih resursa su one koje se odnose na korišćenje lokalnog kamena za potrebe fabrike betona za izgradnju same brane.

Ovakav odnos prema prirodnim resursima predstavlja osnov za sumnju da se plan za "višenamjensku akumulaciju" izrađuje *isključivo* radi izgradnje hidroelektrane a ne zbog integralnog planskog razvoja ovog prostora. S obzirom na trenutnu vlasničku strukturu Elektroprivrede Crne Gore, ovakva sumnja je veoma opravdana, ali to ne znači da građani Crne Gore treba da finansiraju planske dokumente koji zanemaruju sveobuhvatan prostorni razvoj.

Zbog toga pozivamo Vladu kao naručioca plana da isti vrati na doradu i organizuje javnu raspravu onda kada plan bude predviđao inteligentno upravljanje različitim prirodnim bogatstvima na ovom prostoru, budući da trenutno predstavlja dokument za jednokratnu upotrebu u cilju isključivog korišćenja hidropotencijala od strane stranog investitora.

3. PLAN NE DAJE SMJERNICE ZA RURALNI RAZVOJ

Budući da se planira intenzivan razvoj ovog kraja - korišćenje hidropotencijala, razvoj putne i elektroenergetske mreže, razvoj turizma na akumulacionom jezeru, razvoj šumarstva i poljoprivrede itd, logično je da se očekuje oživljavanje privrednih aktivnosti u selima u ovom kraju.

Međutim, ovaj planski dokument daje vrlo površne smjernice ruralnog razvoja u pogledu:

1. privrednih djelatnosti (poljoprivreda, seoski turizam, šumarstvo, lov, ribolov)
2. građevinskih aktivnosti (smjernice za rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih objekata)
3. komunalnih djelatnosti i zaštite životne sredine (upravljanje otpadom i otpadnim vodama)

This project is funded by the European Union, managed by the Delegation of the European Union to Montenegro and implemented by the Network for Affirmation of NGO Sector - MANS

Ovaj projekat je finansiran od strane Evropske Unije, preko Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori a implementira ga Mreža za Afirmaciju Nevladinog Sektora - MANS

Ovo je još jedan dokaz da se plan radi isključivo za potrebe izgradnje hidroelektrane i da priče o "višenamjenskoj akumulaciji" predstavljaju obmanjivanje javnosti. Takođe, nejasan planski osnov može izazvati pojavu bespravne gradnje i degradacije životne sredine u selima koja okružuju buduću akumulaciju.

4.PLAN NE PREDVIĐA SANACIJU I REKULTIVACIJU PROSTORA GRADILIŠTA

Predloženi planski dokument nigdje ne pominje period poslije sedmogodišnje realizacije planiranih sadržaja. Nije jasno da li će planirani kamenolom i fabrika betona nastaviti sa radom ili biti zatvoreni. Takođe, u okviru teksta detaljne razrade nijesu date smjernice za trajno uređenje i rekultivaciju prostora gradilišta, iako smjernice za rekultivaciju čine sastavni dio programskog zadatka:

"Za privremene objekte koji se grade za potrebe izgradnje HE Komarnica dati smjernice za pojedinačne lokacije i širu organizaciju gradilišta. Prilikom određivanja ovih lokacija posebno voditi računa da isto ne utiče negativno na realizaciju trajnih objekata. Potrebno je dati i smjernice za trajno uređenje ovih prostora, odnosno rekultivaciju."

Ovakav planski tekst pokazuje izuzetan stepen nebrige o životnoj sredini, dok su tehnički detalji buduće brane planirani veoma detaljno i sa velikom pažnjom. Iz toga je veoma jasno koji su prioriteti obrađivača i naručioca Plana.

5.NIJESU POŠTOVANA INFRASTRUKTURNA RJEŠENJA IZ PLANA VIŠEG REDA

Nacrt ovog plana ne prepoznaje koridor dalekovoda 400kV iz najvišeg državnog planskog dokumenta, Prostornog Plana Crne Gore, niti lokacija transformatorskog postrojenja.

Umjesto toga je preuzet koridor iz DPP za koridor dalekovoda od Crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabal Italija-Crna Gora koji je sporan (iz istog razloga - nepoštovanja plana višeg reda) koji ne predstavlja plan višeg reda čiji u odnosu na ovaj planski dokument, zbog čega ne postoji pravni ili planski osnov za preuzimanje rješenja iz pomenutog DPP.

Podsjećamo da po Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata planski dokument mora biti u potpunosti usklađen sa planom višeg reda, tako da ovakav nacrt plana predstavlja kršenje zakona.

6.NEJASAN JE KRITERIJUM ZA DEFINISANJE GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA U RURALNIM ZONAMA

Pregled postojeće namjene površina govori o nešto preko 200ha u naseljima. S druge strane, pregled planiranih namjena površina govori o 389ha pod naseljima i tehničkom infrastrukturuom. S obzirom da detaljan prikaz nije dat, nije jasno odakle dolazi ovoliko povećanje građevinske zone. Predviđeno turističko naselje se planira na 2,7 ha, gradilište sa pratećom infrastrukturuom na 13,2 ha, trafostanica na 15,5ha... što ne opravdava ovoliki obim pretvaranja šumskog i poljoprivrednog zemljišta u građevinsko.

Molimo obrađivača da, uz odgovarajuću dokumentaciju (podneseni zahtjevi zainteresovanih strana, kao i mišljenja Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Ministarstva održivog razvoja i turizma) obrazloži ovakvo plansko rješenje.

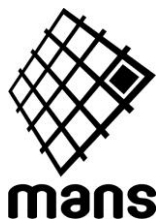
7.FORMULACIJE IZ STRATEŠKE PROCJENE UTICAJA SU PRISTRASNE I APSURDNE

Iako plan predviđa potapanje izlaza iz kanjona Nevidio, SPU se isključivo bavi pozitivnim uticajem na pejzaž:

"Postojeće Pivsko jezero formiralo je nove vizuelno - estetske forme, plavetnilo jezerske vode, oscilirajuće obale i šumsko zelenilo. Sve to djeluje veoma izazovno - vizuelno fascinirajuće.

Metodom komparacije, može se zaključiti da će novo jezero na Komarnici generisati isti vizuelitet kao i Pivsko jezero, pa će se od brane "Mratinje" do Šavnika, formirati veoma koloritni jezerski i priobalni pejzaž, koji nikoga neće ostaviti ravnodušnim."

Apsurd je da se u poglavlju o uticaju akumulacije na pejzaž negativan uticaj uopšte ne pominje. SPU bi trebalo da objektivno prikaže uticaje na životnu sredinu umjesto da banalnim, kvazipoetskim kvalifikacijama pokušava da izbjegne prikazivanje mogućih posljedica. Zbog toga

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS

Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel/fax: +382.20.266.326; 266 327; +382.69.446. 094
mans@t-com.me, www.mans.co.me

Regionalni centri

Bar - Rista Lekića D11/II, 030.317.380 | Herceg Novi - Prve bokeške brigade 11, 031.346.080

javnost ostaje uskraćena za informaciju o tome u kojoj dužini će kanjon Nevidio (od ukupnih 3,5 km) biti potopljen.

Cjelokupna SPU obiluje sličnim tendencioznim kvalifikacijama - npr. poređenje opcije sa HE Komarnica i opcije po kojoj se ništa ne radi (SPU - *str. 10, str. 85*) je primjer nenaučne, paušalne pristrasnosti. Pozivamo obrađivača strateške procjene da, ako već nije u stanju da uradi ozbiljnu naučnu ekspertizu, makar ne vrijeđa inteligenciju građana Crne Gore koji finansiraju ovaj dokument.

8. PLANERSKI TIM NIJE SASTAVLJEN U SKLADU SA ODLUKOM O IZRADI PLANA

Programski zadatak, kao sastavni dio odluke o izradi ovog planskog dokumenta predviđa sljedeći kadrovski sastav planerskog tima, između ostalog:

"Odgovorni planer: diploma arhitekture/urbanizma/prostorni planer/ - 5 godina radnog iskustva
Kordinator: diploma arhitekture/urbanizma/ prostorni planer/ pejzažne arhitekture/ - 3 godine radnog iskustva".

Uvidom u priložene licence, može se utvrditi da odgovorni planer nema odgovarajuće radno iskustvo niti kordinator radnog tima (rukovodilac izrade projekta) ima tražene stručne kvalifikacije. Nije jasno kako je došlo do izbora obrađivača u suprotnosti sa sadržajem programskog zadatka donesenog od strane Vlade Crne Gore, naročito uzimajući u obzir da se radi o veoma delikatnom planskom zadatku.

Molimo resorno Ministarstvo kao naručioca plana da priloži ugovor sa Obradivačem, kao i da se izjasni povodom ovog propusta.

Za MANS

Dejan Milovac

Podgorica, 8. jun 2012. godine

This project is funded by the European Union, managed by the Delegation of the European Union to Montenegro and implemented by the Network for Affirmation of NGO Sector - MANS

Ovaj projekat je finansiran od strane Evropske Unije, preko Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori a implementira ga Mreža za Afirmaciju Nevladinog Sektora - MANS